

Undersökningsprotokoll

Orsak till undersökning

Anlagd brand i varuhus

Undersökning utförd av:

Gert Lönnqvist, Räddningstjänsten MB, Polismyndigheten

Upplysningar om objektet

Byggnaden är ursprungligen uppförd som en fabriksbyggnad vilken under aaaa-talet renoverades och därmed omvandlades till ett köpcenter. Byggnaden är uppförd i betong och innehåller butiker i två våningsplan om totalt ca 12 400 m². A-hallen är belägen i köpcentrets bottenplan. Dess butiksyta utgör en gemensam brandcell om 4 765 m². Till butiksytan ansluter div. lager- och personallokaler som är brandtekniskt avskiljda i egna brandceller. Butiken avskiljs mot den centrala entréhallen med brandskjutsportar som skall stängas automatiskt (eller manuellt) vid brandlarmsaktivering.

Brandcellsgräns mot entréhallen skall motsvara brandteknisk klass EI60 men författaren är tveksam till om de befintliga portarna klarar krav på täthet. Bjälklaget mellan våningsplanen är utförda i brandteknisk klass EI120. Byggnaden skyddas med ett automatiskt brand- och utrymningslarm som är vidarekopplat till SOS och räddningstjänsten.

Branden uppstod vid en tidpunkt då affärscentrat har en hög kundtillströmning. Det finns inga uppgifter om exakt personantal i byggnaden men man kan anta att butiken gästades av ca 150 personer vid tillfället. Därtill kommer övriga butikens kunder.

Upplysningar om branden

Personalen larmades om branden via det automatiska brandlarmet som även aktiverade utrymningslarmet. Två personal ser öppen eld i ett ställ för textilvaror. Man angriper branden med befintliga pulversläckare. SOS mottar larm via det automatiska brandlarmet kl 18.28. Räddningstjänsten larmas kl 18.28. Vid räddningstjänstens framkomst kl. 18.35, har köpcentret utrymts. Personal möter upp och anvisar räddningstjänstens rökdykare lämplig angreppsväg. Personalen har i stort sett själva lyckats släcka branden med befintliga brandredskap men fått utrymma på grund av rökfyllnad i lokalen. Rökdykare kan lokalisera primärbrandplatsen som utgörs av ett hyllställ för garn och div. andra varor. Glödbänderna släcks med vatten. Lokalerna ventileras med hjälp av räddningstjänstens högttrycksfläktar samt befintliga brandgasventilatorer i varuhuset.

Undersökning

Brandutredningen inleddes i anslutning till räddningsinsatsens avslutande kl 21.00. Brandskadorna begränsades till ett ställ som innehöll plastdetaljer till kläder. Stället var monterat på gaveln till en större hyllserie som lagrade garnnystan. På golvet finns förkolnade rester av plastdetaljer. Här återfinns även en ”braständare” samt en bruten pappersförpackning som en sådan tändare suttit monterad på. Förpackning och tändare beslagtats av polismyndigheten för teknisk undersökning. Det finns inga andra tänkbara brandstiftare i primärbrandområdet. I ett stålträdsställ ca 20 meter från primärbrandplatsen, saluförs 100-tals braständare av samma typ och fabrikat. Det kan därför antagas att den beslagtagna tändaren härstammar från denna korg.

Slutsatser

Allt talar för att brand anlagts i hyllstället med hjälp av den beslagtagna braständaren. Tät rök spreds i hela butiksloken. Rökspridning skedde även till en ovanförhängande sportaffär via otätheter i mellanbjälklaget. Ingen person skadades under branden eller under släckningsarbetet.

Spridningsrisk

Vid utebliven släckinsats fanns fara för ytterligare brand- och rökspridning. Vid brandspridning inom EKO-hallen hade branden med stor sannolikhet spridits vidare och därmed hotat hela bygg-

naden. Fara för ytterligare rökspridning till utrymningsvägar och övriga butikslokaler har förelegat. Brandgaser innehåller stora mängder giftiga substanser och kan därför utgöra ett dödligt hot mot människor.

Röken kunde även, genom sin täthet, utgjort ett hinder för utrymmande personer.

Fara för människors liv och hälsa har förelegat.

Fara för omfattande förstörelse av egendom har förelegat.

Erfarenheter

Exponering av brandfarliga försäljningsvaror innebär alltid en risk för att en presumtiva brandanläggare skall utnyttja möjligheten att anlägga brand. Det är därför viktigt att personalen har tillräcklig kunskap och rätt utrustning för att kunna hantera en sådan situation. I detta fall fanns utrustning för tidig upptäckt (automatiskt brand-larm), brandredskap och personal som ingrep på ett adekvat sätt. Hade man nyttjat befintlig vattenbrandpost i stället för pulversläck-are kunde de sekundära skadorna minskats ytterligare.

Åtgärder

Rapport tillsänds Statens Räddningsverk